9. NIPOS a elektronický sběr dat

Jedním z útvarů **Národního informačního střediska pro kulturu** (NIPOS) ¹⁾ je Centrum informací a statistik kultury (CIK), které z pověření Ministerstva kultury České republiky zabezpečuje státní statistickou službu za celou oblast kultury ²⁾ na základě zákona čís. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, v platném znění ³⁾, s dodržením mezinárodních doporučení a požadavků, a to ve spolupráci s Českým statistickým úřadem.

CENTRUM INFORMACÍ A STATISTIKY KULTURY (CIK)

Útvar na základě statistických zjišťování soustřeďuje, zpracovává a šíří informace vztahující se k širokému okruhu kulturních subjektů místního, regionálního i celostátního významu, včetně orgánů státní správy a samosprávy obcí a měst a občanských sdružení. Získané informace jsou zpřístupněny orgánům státní správy, subjektům kultury a ostatním zájemcům prostřednictvím registrů zpravodajských jednotek a dalších budovaných databází.

INFO

Statistická data veřejných knihoven sbírá prostřednictvím databáze elektronického sběru dat ⁴⁾.

Do roku 2024 probíhal sběr statistických dat výhradně prostřednictvím knihoven pověřených výkonem regionálních funkcí, u kterých se shromažďovaly Roční výkazy o knihovně Kult (MK) 12-01 za všechny knihovny z obsluhované oblasti. Pověřená knihovna následně vkládala data do elektronického sběru databáze NIPOS.

Od roku 2025 budou moci veřejné knihovny vkládat svá statistická data přímo, bez nutnosti vyplňování výkazu v papírovém nebo jiném formátu. Všechna data vloží přímo do databáze NIPOS a následně si výkaz stáhnou a vytisknou, nebo exportují ve formátu MS Excel pro další práci.

Každá pověřená knihovna bude určovat, kterým obsluhovaným knihovnám (s profesionálními i neprofesionálními pracovníky) umožní přístup do přímého elektronického sběru.

Proč je vstup pro knihovny podmíněn souhlasem pověřené knihovny?

Důvodem je to, že pověřené knihovny musí postupně proškolit a naučit své obsluhované knihovny s databází pracovat. Jako první do elektronického sběru vstoupí profesionální knihovny a postupně pak také knihovny neprofesionální. To znamená, že pro knihovny, které nebudou data vkládat přímo do databáze, se proces odevzdávání statistického výkazu nezmění. I nadále bude pro ně pověřená knihovna sběrným místem.

Jak bude funkce přímého sběru prakticky vypadat krok za krokem?

Pověřená knihovna přímo v databázi vybere knihovny, které budou mít přímý vstup, a u každé z nich přidá nového uživatele (jméno pověřeného zaměstnance knihovny, e-mail, telefon). U vybrané knihovny se ve sloupci Uživatelé s přístupem k výkazu zobrazí jméno a e-mail uživatele. Uživatelem s přístupem do databáze by měla být osoba odpovědná za zpracování a vložení statistických dat. K jedné knihovně je možné přidat více než jednoho uživatele. **Nový uživatel** dostane e-mail s přihlašovacími údaji do elektronického sběru dat. Po přihlášení do databáze se zobrazí data konkrétní knihovny, a kromě samotného výkazu také archiv výkazů od roku 2020. Samotný výkaz je možné vyplnit buď po částech s možností uložit rozpracovaný výkaz, nebo najednou a uložit hotový výkaz.

Pověřená knihovna provede kontrolu u obsluhovaných knihoven, které uložily hotový výkaz, případně po konzultaci s knihovnou opraví zjištěné chyby. Zkontrolovaný výkaz uloží. U každé zkontrolované knihovny zaškrtne pole ve sloupci Kontrola, řádek s názvem knihovny se probarví zeleně. Na první pohled tak bude zřejmé, které obsluhované knihovny prošly kontrolou. Od tohoto okamžiku už bude výkaz pro obsluhovanou knihovnu dostupný pouze pro čtení.

Pověřená knihovna bude mít možnost exportovat data všech svých obsluhovaných knihoven do formátu MS Excel, nebo pomocí filtru vybrat typ knihovny (profesionální nebo neprofesionální), a následně provést export dat vybraného typu. Tyto soubory dat jsou připravené pro další zpracování.

Pověřená knihovna

Obr. 7 – Postup práce s daty – obsluhovaná knihovna

Krajská knihovna bude mít možnost exportovat data do MS Excel za celý kraj. V rámci staženého souboru bude možné filtrovat data podle pověřených knihoven i podle typu knihovny. To znamená, že bude mít k dispozici na jednom místě všechna data za celý kraj a připravená pro další práci.

н р. с. т							Export-kr	ihovny_vykazy	
Soubor Domů Vlažen	í Radoženístnínky Vzorce De	ta Revise	Zobrazení	🖓 Řekněte mi, co c	hcete udëlet				
🚔 🕺 Vyjmout	Calibri • 11 • A* A* =	=	Zalamova	t text	Obecný	-		Soub	or se uloží ve tvaru "Expor
Uczit . ✓ Kopírovat • Viczit . ✓ Kopírovat formát	в и ц - 🖂 - 📥 - 🚍	= = =	🖭 🗄 Słoučit a z	arovnat na stiled	₩ - % ∞	18 48	Podmínění formátování	é F (~ jal	ihovmy_vykazy_XXXX.als
Schränka 15	Pisma ra		Zarovnání	5	Číste	6			
A1 * ×	V 54								
		Krajské kr	iihovny mohou fi	ltrovat					
A A	в	také die	pověřené/nadřa knihovny	zené		E		F	
1									
2			× *						
									v
1 Ober	Knihouna		Duidenční čísla	Madiasani kaibe		un knihour		Bogulara y	2
Celkem	Khinovna		Evidencia cisio	Naurazena kinne		Ab munoa	iy .	1.420.836	
Kladno	Sředočeská vědecká knihovna v k	Kladně	1 668			8 - kraiská		68 436	-
5 Benešov	Městská knihovna Benešov		3.497		4	- pověřen	1	16 448	
7 Kutná Hora	Městská knihovna Kutná Hora		2 374		4	- pověřen	á	A 19 602	
8 Mladá Boleslav	Knihovna města Mladá Boleslav		838		4	- pověřen	á		
9 Příbram	Knihovna Jana Drdy		2 294		4	- pověřen	á	Je možr	né filtrovat dle typu
0 Bakov nad Jizerou	Městská knihovna Bakov nad Jize	srou	2 347	Kladno	5	- profesio	nální		knihovny
1 Benátky nad Jizerou	Městská knihovna Benátky nad Ji	izerou	823	Kladno	5	- profesio	nální		
2 Beroun	Městská knihovna Beroun		3 696	Kladno	5	- profesio	nální	20 809	

Popis elektronického sběru dat databáze NIPOS

Pro pověřené knihovny není databáze elektronického sběru dat novým prostředím. Do roku 2024 do ní vkládaly statistická data za všechny své obsluhované knihovny. To znamená, že všechny pověřené knihovny mají do databáze přístup prostřednictvím přihlašovacího jména a hesla. Zpravidla v měsících únoru a březnu vkládají data. Následně se databáze pro vkládání uzavře, aby NIPOS mohl data připravit pro další zpracování a výstupy.

Práce s elektronickým sběrem krok za krokem

Po přihlášení do databáze má pověřená knihovna možnost vstupovat do jednotlivých obsluhovaných knihoven a kontrovat či upravovat jejich identifikační údaje, vyplňovat jejich elektronický Roční výkaz o knihovně, filtrovat knihovny podle typu (profesionální, neprofesionální), vyhledávat knihovny podle jejich názvu, vkládat nové knihovny a exportovat data do formátu MS Excel.

Ukázka elektronického sběru z pohledu pověřené knihovny

Obr. 9 - Sběr dat z pohledu pověřené knihovny

Od listopadu 2024 mají také možnost přidávat ke každé obsluhované knihovně nového uživatele. Tím umožní dané knihovně přímý vstup do databáze elektronického sběru.

Ostatni sp	ravovar	ié knihovny		Q Vodit herein kielkenter Expert det
		Vyberte typ knihovny	~ Vyhiedat knihovna. Vytiedat	
elkern zob	razeno 4	B knihoven		
Kontrola	Typ 🕇	Obec (knihovna) 🕈	Uživatelé s přístupem k výkazu	Aktualizace
	4	Klatovy (Méstská knihovna Klatovy)		15 02 2024 14:27:47
	5	Chudenice (Knihovna městyse Chudenice)	O 1966 aboutite	07.02 2024 11 20 05
	5	Janovice nad Ühlavou (Městská knihovna Janovice nad Ühlav	su)	18.01.2024 07:42:18
0	5	Kolinec (Knihovna v Kolinci)		18.01.2024 07:34:51

Obr. 10 – Přidání nového uživatele

71.4	.Iméno			jiného uživatele!
	Email:	~	Zkontro	bovat email
	Telefon:			
		111-54		

Obr. 11 - Formulář pro registraci nového uživatele

Uložením identifikačních údajů nového uživatele systém automaticky vygeneruje přihlašovací údaje, které pošle na e-mail nově přidaného uživatele.

Poté, co obsluhované knihovny s možností přímého vkládání dat vyplní a uloží hotový výkaz, pověřená knihovna provede jeho kontrolu. Zkontrolované výkazy označí ve sloupci **Kontrola** u každé takové knihovny.

Vybraný rok: 2020 2021 2022 2023								
Krajské knil	hovny				Export dat			
Kontrola	Тур	Obec (knihovna)		Uživatelé s přístupem k výkazu	Aktualizace			
0	3	Kladno (Sředočeská vědecká knihovna v Kladně)			26.04.2024 14:38:17			
Dstatní spravované knihovny zkontrolovaný výkaz bude pro obsluhovanou knihovnu přístupný jen pro čtení. Vytiedat knihovnu. Vytiedat Celkem zobrazeno \$58 knihoven.								
Kontrola	Typ 🕈	Obec (knihovna) 🛧		Uživatelé s přistupem k výkazu	Aktualizace			
4 Benešov (Méstská knihovna Benešov)								
 4 Kutná Hora (Městská knihovna Kutná Hora) 					02.04.2024 21:56:11			
 4 Mladà Boleslav (Knihovna mésta Mladà Boleslav) 					15.02.2024 00:08:51			
Rozpracované výkazy zůstávají bilé. Pokud obsluhovaná knihovna uložila výkaz jako hotový , je barevně označena.								

Obr. 12 – Ukázka systému pro kontrolu dat z pohledu pověřené knihovny

U obsluhovaných knihoven, které nebudou vkládat data přímo, zůstává pro pověřené knihovny postup pro vkládání dat beze změn, to znamená, že data za obsluhované knihovny vloží ručně nebo pomocí tlačítka **Import** ze **Stat-Excel.** Pro práci s daty za obsluhovanou oblast má pověřená knihovna možnost využívat tlačítko **Export dat**, kterým převede všechna data z elektronických výkazů svých obsluhovaných knihoven do formátu MS Excel pro další práce. Může ale také filtrovat knihovny podle typu a vybranou skupinu pak následně exportovat. Export dat je velmi dobrý a rychlý nástroj pro kontrolu a vyhodnocování celkových i dílčích dat.

Obr. 12a) – Ukázka exportu dat z pohledu pověřené knihovny

⊟∮•ੇਂ∓				Export	-knihovny_vykazy-	
oubor Domů Vlatení	Rozlođeni stránky Vzorce Data Revio	Zobrazení	Rekněte mi, co choste ud			
kopi X Vyjmout Kopirovat - V Kopirovat formit Schelinka 5	Calibe $ 11 - A^* A^* = = 0 0 $ B $I 0 - 0 - \Delta + A^* = = 0 0 $ Nine $ 1 0 - 0 - \Delta + A^* = = 0 0 $	Zalamovi Zarovnini	t text Obecn arownet ne střed + 5	6 too 54 23 Cisto 5	éné Formátoval éní - jako tabulku	Soubor se uloží ve tvaru "Export- knihovny_vykazy_XXXX.xls
u • i ×	fe					
A		с	D	E	F	
	-					
Obec	Knihovna	Evidenční čislo	Nadžarená knihovna	Typ knihovny	N b- Populace v	
Celkem					17.034	
Chudenice	Knihovna městyse Chudenice	3 768	Klatovy	5 - profesionální	761	
Janovice nad Úhlavou	Městská knihovna Janovice nad Úhlavou	4 799	Klatovy	5 - profesionální	2 4 1 4	
Kolinec	Knihovna v Kolinci	2.669	Klatovy	5 - profesionální	1.474	
Méćin	Městská knihovna Měčín	3 726	Klatovy	5 - profesionální	1 1 2 3	The second secon
Nýrsko	Městská knihovna Nýrsko	3 243	Klatovy	5 - profesionální	5 033	Take v Excelove tabulce je možne
Plánice	Městská knihovna Plánice	4 334	Klatovy	5 - profesionální	1612	filtrovat dle typu knihovny
Strážov	Mistní knihovna Strážov	4 611	Klatovy	5 - profesionální	1 367	
Svihov	Městská knihovna Švíhov	2.962	Klatovy	5 - profesionální	1677	
Zelezná Ruda	Městská knihovna Zelezná Ruda	3 975	Klatovy	5 - profesionální	1 573	

Obr. 13 – Ukázka exportu dat z pohledu pověřené knihovny

Popis elektronického sběru dat databáze NIPOS z pohledu obsluhované knihovny

Pro obsluhované knihovny je přímé vkládání dat (s platností od ledna 2025) zcela novou možností, jak odevzdávat statistická data.

1) Dostupné z: https://www.nipos.cz/ 2) Dostupné z: https://www.statistikakultury.cz/ 3) Dostupné z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1995-89/ 4) Dostupné z: https://statistika.nipos.cz/2023/knihovny/

From: https://prirucky.ipk.nkp.cz/ - **Metodické příručky pro knihovny** Permanent link:

https://prirucky.ipk.nkp.cz/statistika/nipos_a_elektronicky_sber_dat?rev=1742285101

Last update: 2025/03/18 09:05

